

Bakgrund

- Eftersom socialstyrelsen rekommenderar ett ökat deltagande av barnmorskor i denna vård ställs också krav på utbildning för att kunna följa riktlinjerna.
- 2007 fick FARG SFOG:s uppdrag att anordna en utbildning inom abortvård med fokus på medicinsk abort.
- Som ett första steg anordnades en teoretisk FARG kurs som våren 2014 kommer att gå för 5:e gången.
- Ytterligare en kurs angående praktisk ultraljudsdiagnostik genomfördes 2013.
- Kursen avhölls i februari 2013.

Organisation av abortvården vid medicinsk abort -handlagt av barnmorska

- Krav på individen
 - Endast certifierade BM med praktisk och teoretisk utbildning i abortvård (dvs. kunskap om gällande lagar, förordningar och riktlinjer)
 - BM med tidigare erfarenhet av abortvård

Organisation av abortvården vid medicinsk abort handlagt av barnmorska

Krav på verksamheten

- Friska Kvinnor
- Graviditet upp till v 9+0
- Läkare på plats som kan tillkallas för omgående (patienten i gynstolen) konsultation

Ultraljud

Krav för FARG certifikat:

- Genomgången kurs,
- Godkänd tenta,
- Godkänd examination av handledare
- Godkänd logg-bok av kursledningen
- Certifikat erhålls av kursledningen när alla moment är klara

- Upplägget presenterades för landets verksamhetschefer vid verksamhetsmötet januari 2013
- Accepterades av verksamhetscheferna
- Mycket viktigt att också privata vårdgivare håller sig till/accepterar dessa riktlinjer

Så här kan det se ut – exempel från Linköping

- Verksamhetschefen vid kliniken ger delegation skriftligt.
-
- För att kunna erhålla delegation skall barnmorska ha inhämtat adekvat kunskap genom att ha:
 - -tillägnat sig innehållet i ARG-rapport no 54 – Inducerad abort
 - -tillägnat sig innehållet i ”Medicinska riktlinjer för inducerad abort” (www.sfog.se)
 - -skaffat sig adekvat kunskap om vaginal ultraljudsundersökning och datering av graviditetslängd med denna metod (se bilaga).
 - -förskrivningsrätt för preventivmedel och uppdaterad kunskap inom området.
 - -tillsammans med erfaren gynekolog auskulterat vid abortmottagning
 - -under handledning av erfaren gynekolog självständigt ha handlagt abortpatienter.

Så här kan det se ut – exempel från Linköping

Litteratur:

- Obligatorisk
- Författningshandboken
- ARG-rapport no 54 – Inducerad abort
- Medicinska riktlinjer för inducerad abort (<http://www.sfog.se/SFOG-råd/Riktlinjer%20inducerad%20abort.pdf>)
- Ultraljud för barnmorskor. Studentlitteratur (Erika tipsade om denna men jag kan inte hitta denna på deras hemsida!)
- Familjeplanering. Odland, Milsom & Bygdeman. Studentlitteratur 2008
-

Rekommenderad fördjupning

- The care of women requesting induced abortion. Royal College of Obstetricians and Gynaecologists, UK. www.rcog.org.uk
- A clinical guide to contraception. Speroff & Darney 2011
-

Innan delegation bör barnmorska ha genomgått följande kurser:

- SFOGs kurs i abortvård eller motsvarande
- FARG-kurs i antikonception (steg 1) eller motsvarande

Så här kan det se ut – exempel från Linköping

Barnmorska med delegation kan självständigt handha patienter som söker för abort tom graviditetsvecka 11+6. I samband med abortbesöket skall särskilt beaktas:

- eventuell ambivalens inför abortbeslutet
- oklara graviditetsdata
- annan sjukdom
- medicinering
- tecken till pågående gynekologisk infektion
- tidigare val av preventivmedel
- behov av extra psykosocialt stöd

Barnmorska med delegation äger själv rätt att ordinera medicinsk abort på sjukhus/i hemmet tom v 8+6. Fom graviditetsvecka 9+0 skall gynekolog konsulteras inför abort. Operationsanmälan skall "dubbelkollas" av gynekolog.

Så här kan det se ut – exempel från Linköping

Barnmorska *skall* rådgöra med gynekolog vid:

- interkurrent somatisk eller psykisk sjukdom
- medicinering av oklar betydelse
- oklara/avvikande palpationsfynd
- oklara/avvikande ultraljudsfynd
- misstänkt pågående infektion
- osäker graviditetslängd/ingen synlig intrauterin graviditet
- misstanke om spontan abort
- osäkerhet om val av preventivmedelsmetod

Hur har det gått?

- Med klara riktlinjer fungerar det utmärkt!
- Merparten av tidiga medicinska aborter handhas av barnmorska
- ST-läkarna får adekvat träning
- Inga allvarliga komplikationer relaterade till delegationen
- Roligt!